

Uteserveringar

Råd & riktlinjer för uteserveringar inom Mönsterås kommun

Antagen av Kommunfullmäktige i Mönsterås, 14 december 2020 | § 134

Dessa råd & riktlinjer är framtagna av tekniska förvaltningen i Mönsterås, och gäller för samtliga uteserveringar i kommunen.

Kommunstyrelsen gav 2020-04-14 dåvarande plan- och exploateringsavdelningen uppdraget att ta fram förslag på riktlinjer för uteserveringar på allmän platsmark. Därmed revideras kommunens tidigare dokument från 2002; *Råd och riktlinjer för uteserveringar på gårdsgatan mellan Åsevadsgatan och Torggatan samt på Torget i Mönsterås köpings centrum.*

Mönsterås, 2020-11-16

Frida Emtorp,
Planarkitekt

Henrik Eriksson,
Samhällsbyggnadschef

Syftet med riktlinjer för uteserveringar

Mönsterås kommun strävar efter att ha en attraktiv boende- och utomhusmiljö med inbjudande gatumiljöer. Sommartid vill många krögare flytta ut sin verksamhet på gatan, och därmed bli en del av stadsrummet. Uteserveringar är ett trevligt inslag och en tillgång i stadsrummet, och bidrar till en levande och attraktiv gatumiljö.

Syftet med att ta fram råd och riktlinjer för uteserveringar är att kunna bidra till att skapa en öppen och attraktiv gatumiljö, där serveringar samspelar med bebyggelsemiljö på ett harmoniskt, inspirerande och tryggt sätt. Det syftar också till att förenkla processen för sökande, och kan bidra till en snabbare och enklare ärendehantering.

En attraktiv stadsmiljö

Mönsterås centrummiljö ingår i riksintresset för kulturmiljövård, 3 kap. 6 § miljöbalken. Här beskrivs Mönsterås centrum som en *köping med småstadskaraktär som utvecklats på ås vilket sedan 1700-talet präglar bebyggelse, gator och tomtstrukturer*. Storgatan, som sträckt sig längs åsens krön sedan sannolik medeltid, har en karaktäristisk småskalig puts- och träbebyggelse från 1700-talet. Storgatans miljö är värdefull och känslig, där miljön som helhet måste vårdas och bevaras. Detaljer som färgsättning, materialval och utformning inom området ska på ett omsorgsfullt sätt ta hänsyn till de befintliga värden som finns. Inom området för riksintresse för kulturmiljövård är det av särskild vikt att följa de råd och riktlinjer som finns, för att kunna bidra till en attraktiv stadsmiljö.

Stadsrummet är en gemensam plats för alla invånare, tillfälliga besökare och turister. Här ska alla kunna vistas och trivas. Restauranger och caféer är viktiga beståndsdelar i ett centrum, och bidrar till liv och rörelse, som gör gatumiljön attraktiv och trivsamt. Uteserveringar behöver samspela med sin omgivande miljö, och därför ställs krav på dess utformning.

Område i Mönsterås centrum där riksintresse för kulturmiljövård, 3 kap. 6 § miljöbalken, gäller.

Allmänna råd och riktlinjer

De råd och riktlinjer som tagits fram berör framförallt verksamheter inom området för riksintresse för kulturmiljövård. Utanför detta område gäller samma råd, men beroende på vilka förutsättningar som finns på platsen kan vissa råd och riktlinjer behöva frångås. Kontakta alltid en ansvarig på kommunen för att få reda på vad som gäller i vilket område.

Det är viktigt att alla invånare och tillfälliga besökare i Mönsterås kan ta del av de uteserveringar som finns. Uteserveringar ska vara välkomnande och en del av det offentliga rummet.

Placering

Uteserveringen ska placeras i direkt närhet till restaurangen, caféet eller den verksamhet som berörs. Serveringen ska avgränsas på ett sätt att det inte finns någon tvekan om vilken restaurang eller café som serveringen tillhör. Allt som tillhör serveringen måste placeras inom det område som ingår i markupplåtelsen.

Det är viktigt att en uteservering placeras på ett tillgängligt sätt, och ska inte hindra framkomligheten för exempelvis gång- och cykeltrafik, varuleveranser eller räddningstjänst. Längs Storgatan, som trafikeras som gångfartsområde eller andra trafikerade gator, får uteserveringen inte hamna på körbanan. För att inte hindra räddningsfordons framkomlighet eller skymma sikten får inte uteserveringen hamna närmare än 10 meter från en gatukorsning.

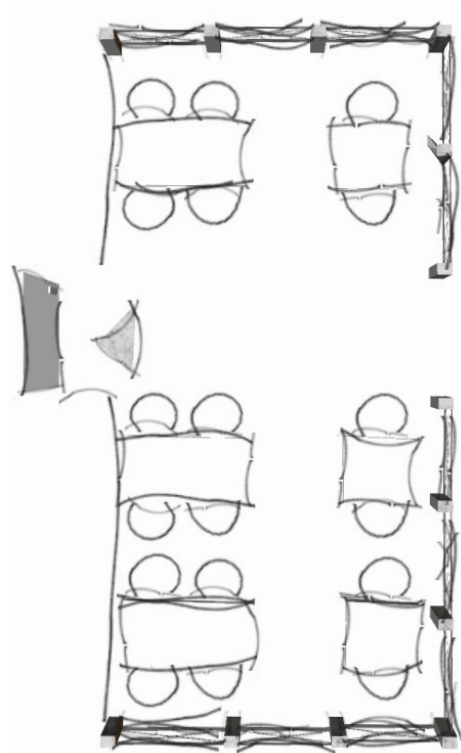
Utformning

Uteserveringen ska samspela och harmonisera med den övriga bebyggelsemiljön i stadsrummet. Serveringarna ska vara luftiga och färgsättning samt val av material och möblemang ska omsorgsfullt ta hänsyn till byggnader och övriga inslag i närmiljön.

Utformningen av uteserveringen får inte påverka brandskyddet, och får inte heller vara ett hinder för eventuella utrymmande gäster inne i restaurangen. Uteserveringens entré ska följa tillgänglighetskrav, och får inte vara smalare än de ytterdörrar som leder in till verksamheten.

Markbeläggning

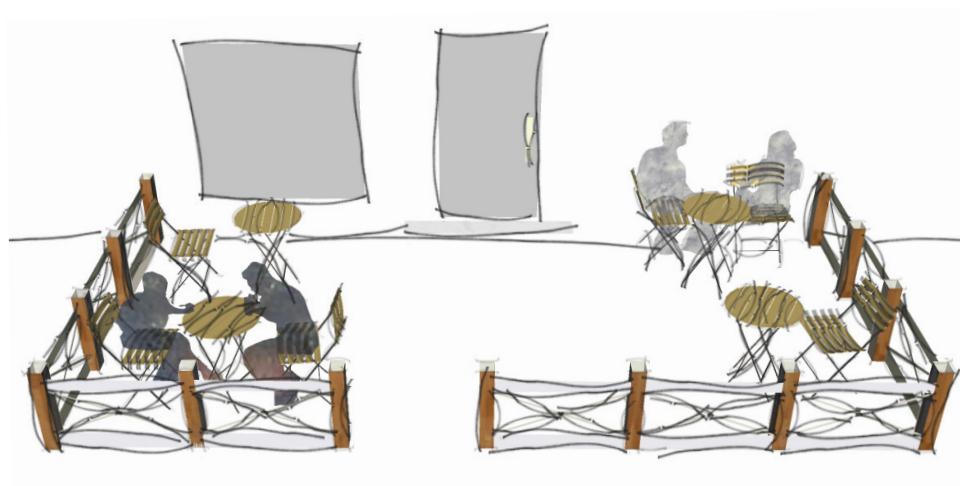
Uteserveringar som anordnas i stadsmiljö rekommenderas ha gatan eller trottoaren som golv. Detta för att göra den tillgänglig och enkelt för alla att besöka serveringen. Om förutsättningarna att ha serveringen direkt på gatan är dåliga, kan golv vara ett alternativ. Det är viktigt att hålla golvet på en så låg nivå som möjligt, och där ramp från gatan måste finnas för att säkra tillgängligheten. Viktigt att komma ihåg är att vid kraftiga nivåskillnader är platsen förmodligen inte lämplig för uteservering. Dagvattenbrunnar, brandposter, kopplingskåp eller liknande måste alltid vara tillgängliga, och får inte täckas över av golv.

Serveringen bör utformas på ett öppet sätt. Tillgängligheten måste säkras så det finns en fri passage för gående. Möblering bör ske på ett ordnat sätt, och undvika för trånga utrymmen.

Inramning

Uteserveringen ska vara en del av gatumiljön. För att den ska vara välkomnande behöver den vara så öppen som möjligt. Det ska vara möjligt för förbipasserande att kunna se in och få en överblick av serveringen. Inramningen ska gärna vara luftig och genomsiktig. I vissa fall behövs kanske ingen inramning, och då kan stolar och bord längs fasaden kanske vara tillräckligt. Inramning med staket får med fördel vara i smide, smäckert trä, trossar eller kedjor. Dessa ska stå på eller fästas i markbeläggningen, välförankrade. Ett staket får högst vara 110 cm för att vara bygglovsbefriad, önskas ett högre staket kräver det bygglov. Om serveringen har en ramliknande avgränsning ska fyllningen utgöras av glas, eller liknande genomsiktligt material. Uppskjutbara delar i glas får ej överskrida en höjd av 180 cm. Viktigt är att eventuell fyllning inte utgörs av varumärken, skyltning eller reklam.

Exempel på enkel inramning av serveringen.

Där staket eller väggar används får höjden inte överskrida 110 cm.

Tak

För att serveringen ska upplevas som öppen ska tak undvikas i så stor utsträckning som möjligt. Fasta tak får inte förekomma, utan tak ska i första hand utgöras av parasoller. Där servering finns i direkt närhet till fasad kan markiser vara ett alternativ. Ett fast tak kräver bygglov.

Fristående självbärande markiser tillåts vid serveringar som ej ligger i anslutning till någon byggnad. Parasoller eller markiser får inte placeras så de hamnar utanför den upplåtta markytan. De får heller inte hindra räddningstjänstens framkomlighet. Färger bör samspela med byggnadens fasad och gatumiljön i övrigt. För att säkra tillgängligheten ska höjd mellan gata och tak inte underskrida 220 cm.

Exempel på uteservering där parasoll används som tak.

Exempel på fast markis på fasad, som kan användas som tak.

Skötsel

Lika viktigt som det är att ha en välkomnande och öppen servering som harmoniserar med sin omgivning, lika viktigt är att den sköts och ses om ordentligt. För allas trevnad ska serveringen vara i ett snyggt och städat skick- dag, kväll och natt. Näringsidkare ansvarar för städning som bör ske dagligen efter stängning. Städning gäller inom serveringsområdet men också av kringliggande gatumark, ca 3 meter från upplåtelseområdet.

Bord och stolar bör låsas fast eller övertäckas under natten, på ett snyggt och städat sätt.

Ljud

Folkhälsomyndighetens allmänna råd om höga ljudvolymmer måste följas. En uteservering påverkar ljudvolymen i närområdet med det typiska sorl som kan uppstå i en restaurangmiljö. Många verksamheter väljer att ha musik i sina lokaler. Sommartid, kan öppna fönster och dörrar bidra till att musiken hörs på längre håll. Vissa har även utsändning av ljud eller tv från fasta installationer på själva uteserveringen. Det är viktigt att tänka på att minimera ljudpåverkan från serveringen särskilt framåt kvällar, och ljudnivån får inte orsaka olägenheter för boende i närheten.

Ljus

Belysning av serveringen ska anpassas till sin omgivningen och får inte orsaka olägenhet för boenden. Serveringen ska ha en välharmoniserad belysning, och får inte riskera att blända förbipasserande eller trafikanter.

Tobak

Enligt lagen om tobak och liknande produkter är det rökförbud på alla uteserveringar. Rökförbudet gäller inom uteserveringen. Ansvarig för uteserveringen bör även hålla ett område utanför serveringen rökfri för att undvika olägenhet för gäster på serveringen.

Eventuell störning från uteserveringen är i första hand en ordningsfråga för polisen. Vid störning av höga ljud kan kommunens miljö- och byggnadsnämnd ingripa.

Tillstånd

När under året?

Uteserveringar på offentlig plats kan vanligtvis medges markupplåtelse under perioden **15 april - 15 oktober**. I enskilda fall kan markupplåtelse ges över en längre period, bedömningen görs då från fall till fall.

Vilka tillstånd krävs?

Det behövs flera olika tillstånd för att anordna en uteservering.

Tillstånd från polisen

Ett tillstånd från polisen krävs för att ha en uteservering på offentlig plats. Tänk på att både kommunal mark och privatägd mark kan räknas som offentlig plats. Ansökan om tillstånd görs hos polismyndigheten mot en avgift, minst två månader innan serveringen tänkt ställas fram. Till ansökan behöver du skicka med en skiss med placering och mått på serveringen. Ta gärna kontakt med ansvarig på kommunen för rådgivning innan ansökan görs.

Markupplåtelse

För att använda den offentliga platsen behövs en så kallad markupplåtelse. Kommunen hyr eller arrenderar ut allmän platsmark mot en avgift. Markupplåtelsen görs på följande villkor:

- Sökanden ska tillsammans med personal från tekniska förvaltningen besiktiga och godkänna marken innan den tas i anspråk.
- Uppsättning och nertagning av serveringen måste ske inom tillståndstiden.
- All möblering ska rymmas inom den upplåtna ytan.
- Vid eventuella skador på gatan som är föranledd av uteserveringen ska sökanden bekosta ingrepp och bekosta återställandet.
- Akuta ledningsreparationer på allmän plats måste accepteras av sökanden.
- Besiktning under och efter upplåtelsen ska göras av ansvarig på tekniska förvaltningen.

Vid överträdelse av ovanstående upplåtelseregler kommer tillståndet omprövas. Om en servering byter ägare under perioden måste nytt markupplåtelsavtal och nytt tillstånd hos polisen sökas.

Bygglov

Bygglov krävs för alla bygglovspliktiga åtgärder, exempelvis fasta väggar/plank över 110 cm, fasta markisställningar eller fast tak. Kontakta en bygglovshandläggare på kommunen för mer information. Bygglov kan sökas direkt på kommunens e-tjänst *Mittbygge*. Tänk på att även samtliga skyltar måste bygglovprövas inom område för riksintresse för kulturmiljövård.

Serveringstillstånd

Enligt alkohollagen, ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme, till exempel uteservering i direkt anslutning till ett serveringsställe. En ansökan om serveringstillstånd görs till kommunstyrelsen.

Brandskydd

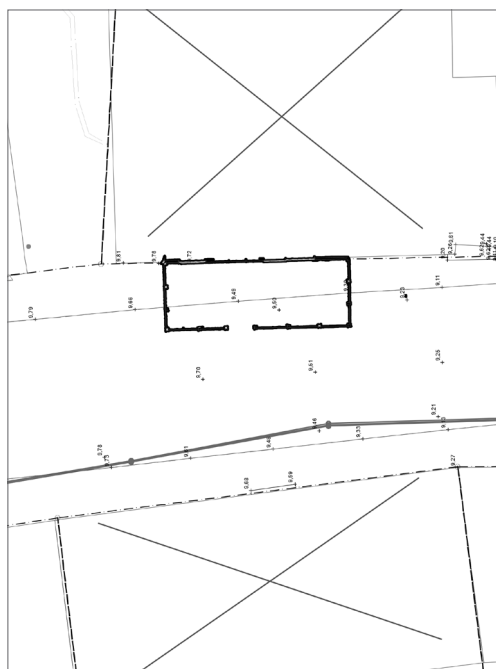
Vid anordnande av uteservering är det viktigt att brandskyddet bibehålls. Uteserveringen får inte hindra räddningsfordons framkomlighet. Utformning och möblering får inte vara ett hinder för en utrymningsväg. Utformningen får inte heller hindra möjligheten för räddningstjänsten att resa bärbar stege mot fönster på ett eventuellt övre våningsplan. Rökluckor, brandposter, elektriska kopplingskåp, avstängningsventiler för vatten eller liknande får inte blockeras med fasta hinder.

Om gasolvärmare ska användas på uteserveringen, och hanteringen överskrider rekommenderade mängder krävs det tillstånd. Tillstånd om hantering av brandfarliga varor ansöks hos räddningstjänsten/miljö- och byggnadsnämnden.

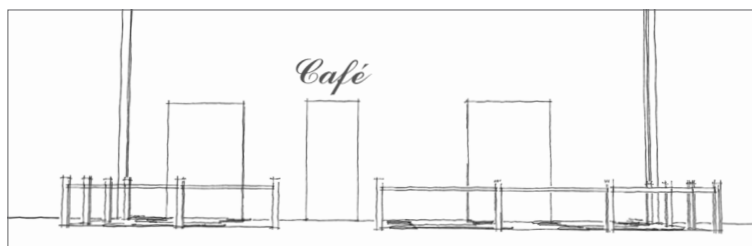
Tillsyn

Kommunen, räddningstjänsten och polisen kan göra kontroller av uteserveringarna under säsongen för att se till att de följer råd- och riktlinjerna. Den som bryter mot bestämmelserna eller inte följer de villkor som ställts kan få sitt tillstånd indraget, ett föreläggande eller eventuellt tvingas betala avgifter enligt plan- och bygglagen.

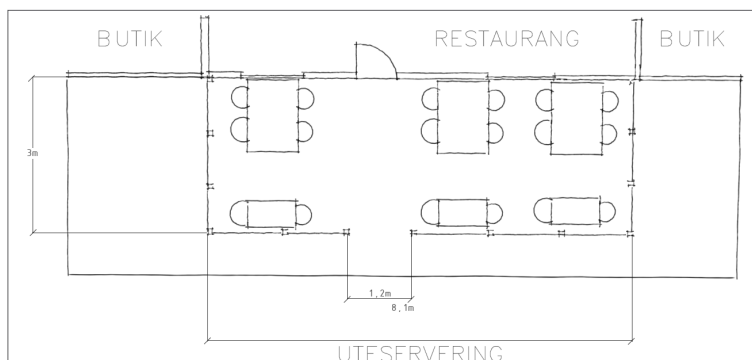
Exempelskisser

Situationsplan

Fasadritning

Planritning

Kontakt

Kommunens olika nämnder och förvaltningar nås genom Mönsterås kommuns växel, tel. 0499- 170 00. Mer information finns på kommunens hemsida www.monsteras.se. Ansökan om tillstånd för markupplåtelse kan göras direkt på hemsidan, via blanketten under *Mina Sidor*.

För rådgivning och frågor om ansökan, kontakta kommunens tekniska förvaltning. Frågor om bygglov eller serveringstillstånd hänvisas till kommunens miljö-och byggnadsnämnd.

Mönsterås kommun
Box 54
383 32 Mönsterås

Tel: 0499-170 00
Mail: kommun@monsteras.se

Om Uteserveringar

Mönsterås kommun strävar efter att ha en attraktiv boende- och utomhusmiljö med inbjudande gatumiljöer. Sommartid vill många krögare flytta ut sin verksamhet på gatan, och därmed bli en del av stadsmiljön. Uteserveringar är ett trevligt inslag och en tillgång i stadsrummet, och bidrar till en levande och attraktiv gatumiljö.

Syftet med att ta fram råd och riktlinjer för uteserveringar är för att kunna bidra till att skapa en harmonisk, inspirerande och trygg gatumiljö i stadsrummet. Det syftar också till att förenkla processen kring markupplåtelsen av uteserveringar, och bidrar till en snabb ärendehantering.

Mönsterås kommun

Box 54, 383 32 Mönsterås • Tel: 0499-170 00 • E-post: kommun@monsteras.se
monsteras.se

